

ДОКЛАД

НА

ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „РАСТЕНИЕВЪДСТВО“
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 6.1. РАСТЕНИЕВЪДСТВО,
ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 6. АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
В ИНСТИТУТ ПО РАСТИТЕЛНИ ГЕНЕТИЧНИ РЕСУРСИ – САДОВО

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА,

Постоянната комисия по аграрни науки и ветеринарна медицина предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Растениевъдство“ от професионално направление 6.1. Растениевъдство, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина в Институт по растителни генетични ресурси „Константин Малков“ – Садово.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.2 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016г.
4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №09/ 21.04.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №08/13.04.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ в институцията	По документи
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №23/ 11.10.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №25/ 15.11.2023 г.
5.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПК предоставя доклада на АС	Протокол №26/ 29.11.2023 г.

Според полученото становище от оценяваната институция, в доклада на ПКАНВМ не са открити фактически несъответствия.

Оценяването по процедурата е осъществено от Експертна група в състав:

1. Доц. д-р Стамен Димитров – Лесотехнически университет – гр. София – ръководител на ЕГ
2. Доц. д-р Павлина Наскова – Технически университет – гр. Варна
3. Ангел Иванов – студент в Русенски университет

Наблюдаващ процедурата от ПКАНВМ: Доц. д-р Албена Иванова

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Акредитационният съвет на НАОА (Писмо № 876 от 30.07.2010 г.) на основание много добра обща оценка е дал програмна акредитация на докторска програма „Растениевъдство“ в ИРГР – Садово със срок на валидност шест години (до 27.07.2016 г.) с 1 препоръка:

1. Ръководството на ИРГР-Садово да продължи добрите контакти с университетите за привличане на отлични студенти за участие в конкурси за докторанти и асистенти.

Съгласно представената документация комисията счита, че препоръката е изпълнена, но тя се отнася до изминал акредитационен период.

След изтичането на акредитацията през 2016 г. не е подавано искане до НАОА за откриване на процедура за оценяване на обучението по ОНС „Доктор“ по научна специалност „Растениевъдство“ в ИРГР – Садово.

В последните 5 години ИРГР-Садово няма акредитация по докторската програма, поради това настоящата акредитация се осъществява като при нова докторска програма.

Показатели за докторската програма:

Брой обучавани докторанти през периода на оценяване	0
Брой ново зачислени докторанти, по форми на докторантурата	0
· брой защитили	0
· брой отчислени с право на защита	0
· брой отчислени без право на защита	0
· брой обявени конкурси за прием на докторанти през периода на оценяване, по години.	-

3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“.

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

1.1.1. Обучението по ДП „Растениевъдство“ е в съответствие с мисията, целите на ССА и ИРГР, формулирани в техните устройствени правилници. Целите на обучението на докторанти са: подготовка на висококвалифицирани специалисти, изследователи и експерти; фундаментална и професионална компетентност за научно-изследователска и приложна дейност; формиране на съвременни теоретични и приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научно-изследователска дейност и работа в екип; прилагане на иновационни и технологични постижения в областта на растениевъдството. Задачите при обучението на докторанти са: натрупване на знания, свързани с теоретични и методологични принципи, прилагани в областта; овладяване на специфичната терминология; формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми; придобиване на компетентности и умения за научни изследвания и самостоятелна експериментална работа; мотивиране за участие в национални и международни проекти и конкурси. Цялостната организация за управление на качеството на обучение по докторската програма е основана на действащата нормативна база: ЗВО, ЗРАСРБ и Правилник за прилагането му, както и вътрешни разпоредби: Правилник за развитието на академичния състав в ССА, Устройство на правилник на ССА, Правилник за устройството и дейността на ИРГР, Квалификационна характеристика за докторска програма, Указания за работа на Научните съвети в ССА и други подзаконови наредби.

1.1.2. Обучението по ДП „Растениевъдство” ще е подчинено на приетата Система за оценка на качеството на обучение на докторанти в ИРГР. Качеството на обучение ще се постига чрез: разработване на индивидуален учебен план; ефективно организиране и координиране на образователния процес, курсове по методика на научните експерименти, информационни технологии; усвояване на възможностите за търсене на информация и извършване на литературни справки чрез информационни бази данни, свободен достъп до големи „online” библиотеки; контрол на образователния процес чрез изпити и представяне на отчети. Управлението на научно-изследователската дейност в ОНС „Доктор“ се осъществява от: Научен отдел, Научен съвет на отдел, Дирекционен съвет и Общо събрание на учените. Цялостното управление на образователните и научно-изследователските им дейности се базира на шестмесечни и годишни отчети и атестации на докторантите. Европейските стандарти за качество се поддържат и развиват и чрез прилагането на Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование. **През периода преди 2016 г. (когато ИРГР има акредитация по научна специалност „Растениевъдство”) са приети за обучение 5 докторанта, като 4 от тях са продължили обучението си и са защитили дисертационните си трудове в друга организация след 2016 г.**

1.1.3. Научната политика на ИРГР се базира на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. и Закона за насърчаване на научните изследвания и включва изследвания, свързани със създаването на нови знания, продукти, трансфер на технологии и иновации в областта на аграрната наука. По време на обучението си докторантите ще придобиват знания, умения и компетенции, в съответствие с Националната квалификационна рамка, ще усвояват съвременни методи и техники за провеждане на научни изследвания и ще работят в колектив, да оценяват и обработват получените резултати.

1.1.4. Взаимоотношенията между докторантите, между тях и научните им ръководители в ИРГР ще се изграждат на базата на тясно сътрудничество и съгласно принципите и правилата от Етичния кодекс на Института, Етичния кодекс на ССА, Европейски етичен кодекс за почтеност на научните изследвания и Етичен кодекс на Съюза на учените в България. Към ССА функционира постоянна Комисия по академична етика с правила и дейност, приети на заседание на УС на ССА и залегнали в Устройствения правилник. Тя е разработила конкретни правила за морала и етиката на научните изследвания: унифицирана форма за декларация за оригиналност и липса на плагиатство в дисертационните трудове; разделителни протоколи при съвместни изследвания и публикации; патентоване на сортове и технологии и на отделни технологични звена. Автентичността на публикациите и на дисертационния труд се гарантира от научния ръководител при годишните атестации на докторанта с неговото писмено становище и с гласуване на Научния съвет за готовността на дисертационния труд за защита, с рецензиите и становищата на членовете на научното жури за защита на дисертационния труд. Всеки докторант декларира достоверността и автентичността на научната си разработка. Приети са правила, регламентиращи процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на кандидатите за докторанти и докторантите по време на конкурсните изпити, както и при провеждане на всеки друг вид писмено изпитване.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Обучението по ДП „Растениевъдство“ е в съответствие с мисията, целите на ССА и ИРГР, формулирани в техните устройствени правилници. Целите и задачите на докторската програма са определени в нейната Квалификационна характеристика.

Обучението по ДП „Растениевъдство” ще е подчинено на приетата Система за оценка на качеството на обучение на докторанти в ИРГР-Садово. Качеството на обучение се постига чрез разработване на индивидуален учебен план. Управлението на научноизследователската дейност се осъществява на ниво Научен отдел, Научен съвет на отдела, Дирекционен съвет и Общо събрание на учените.

Научната политика на ИРГР се базира на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. и Закона за насърчаване на научните изследвания. Тя включва извършването на фундаментални и приложни изследвания, свързани със създаването на нови знания, продукти, трансфер на технологии и иновации в областта на аграрната наука..

Взаимоотношенията между докторантите, между тях и научните им ръководители в ИРГР ще се изграждат на базата на тясно сътрудничество и съгласно принципите и правилата от Етичния кодекс на Института, Етичния кодекс на ССА, Европейски етичен кодекс за почтеност на научните изследвания и Етичен кодекс на Съюза на учените в България. Към ССА функционира постоянна

Комисия по академична етика. Приети са правила, регламентиращи процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“.

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“.

2.1.1. При разработване и обновяване на ДП „Растениевъдство” в ИРГР ще се спазват изискванията, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование в България. Докторската програма е в съответствие със съвременните постижения на науката и актуалните проблеми в областта на отглеждане на зърнено-житни, зърнено-бобови, маслодайни, зеленчукови, фуражни и медицински видове в нов екологичен аспект. Нейната основна цел е да подготви висококвалифицирани специалисти със задълбочени знания и умения за научно-изследователска, експертна и преподавателска дейност. Очакваните резултати и получената квалификация са в съответствие с националната квалификационна рамка за висше образование и Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

2.1.2. В ИРГР има разработени и оповестени методически стандарти и процедури за разработване, одобряване и поддържане на учебната документация за ОНС „Доктор”. Методологията, използвана за изготвянето на докторските програми, е подробно разработена, научно обоснована и е в съответствие с актуалните нормативни документи, като са създадени традиции за периодичното ѝ актуализиране. При вече съществуващи програми и въвеждането на нови се вземат предвид възприетите нови стратегии, цели и политики на национално и на ниво Европейски съюз. Всеки докторант участва в изготвянето на своя индивидуален учебен план. Ако е приложимо, се отчита и съдействието на настоящи и потенциални потребители на кадри и други заинтересовани страни.

2.1.3. Действащата документация за прием и обучение на докторанти задава устойчиви цели и задачи на образователната и научна дейност. В нея се описват знанията, уменията и компетентностите, които ще придобие докторантът. Неговото обучение се осъществява по индивидуален учебен план, който определя насочеността на докторантурата и се състои от рамков учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Докторантите се включват активно в учебния процес и научния живот на института. Умението им да работят в екип по проекти е предпоставка за тяхното лесно интегриране в научни колективи. Успешно защитилите се реализират като учени, университетски преподаватели, в държавната администрация и др. През периода 2016-2020 г. са обучавани 5 докторанта по ДП „Растениевъдство” – 1 в задочна и 4 в самостоятелна форма на обучение. Поради изтичане на срока на акредитация по ДП „Растениевъдство”, по предложение на Директора на ИРГР-Садово докторантите са били насочени за защита на дисертационните трудове във ВУАРР-Пловдив.

2.1.4. Планирането на всяка докторска програма включва обстойно изследване на необходимостта ѝ, както и нейната потребност за практиката и бизнеса. Анализът на актуалността се извършва на базата на сравнителни проучвания по дадена проблематика в национален и световен аспект, както и на анализ на потенциалните работни места. Подготовката на докторантите се осъществява чрез прилагане на нови и съвременни разнообразни практики. Изборът на научни теми засяга значими проблеми. Важно значение при разработването на докторската програма има тяхната актуалност и резултатите, които се получават. Обучението е съобразено с изискванията на националната и Европейската квалификационна рамка за придобиване на общи и специфични знания и умения. Участията в работни срещи, проекти, договори за сътрудничество, членство в научни организации, прием на чуждестранни учени и гости в института във връзка с теми от взаимен интерес са от особена важност за придобиването на специфични умения и за разширяване на професионалните компетенции на докторантите.

2.1.5. С цел участие в международни научни прояви, членство в научни и други международни организации, изучаване на международния опит и специализации в чужбина, обмен на растителни генетични ресурси, участие в изследователски проекти с чуждестранни научни институти, колективът поддържа тесни връзки и сътрудничество с колегите си от много сродни научни институти от други страни. Мобилността на докторантите е свързана с възможността част от заложените дейности да се осъществят в други институции и с използване на съвременна апаратура и методи, както и активно представяне на научните продукти пред международната научна общност. ИРГР и ССА активно насърчават мобилността на докторанти в рамките на програмата „Еразъм+”. Тези от докторска програма „Растениевъдство” ще имат възможност да се възползват от мобилност

с различни държавни институции, да усвоят нови методи и знания, които биха могли да използват при разработването на дисертационните си трудове и в бъдещата си работа. **След 2016 г. са били обучавани докторанти без акредитация за това по специалност „Растениевъдство” от ОСТЗ-Хасково и ИРГР. След 2016 г. в ИРГР-Садово е имало две входящи мобилности на докторанти и една изходяща.**

2.1.6. В института са разработени и се прилагат специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията. Цялостната организация по обявяването на конкурсите, комисиите, приема, обучението и процедурите, обсъждания и защита на дисертационните трудове се осъществява от научните отдели и Дирекционния съвет на ИРГР-Садово, Управителния съвет на ССА, съответния Научен съвет и Дирекция „Наука, образование и иновации” към ССА. Резултатите от работата на всеки докторант се отчитат обстойно веднъж годишно. Отчетите се обсъждат на съвета на първичното научно звено, представя се и преценка на научния ръководител. Въз основа на представения отчет докторантите се атестират, а направените предложения и препоръки се докладват на Председателя на ССА от Директора на института. След защита дисертационните трудове се вписват в регистъра на НАЦИД, който е общодостъпен.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Докторската програма е разработена съгласно Националното законодателство и Правилника за устройството, дейността и управлението на ИРГР-Садово. Подбраните теми по докторската програма са свързани с разработването на актуални проблеми в областта на растителните генетични ресурси.

В ИРГР-Садово има изготвени и оповестени методически стандарти и процедури за разработване, одобряване, поддържане и обновяване на учебната документация за ОНС „Доктор“. Методологията, която се използва за изготвянето на ДП „Растениевъдство“ е подробно разработена, научно обоснована и в съответствие с актуалните нормативни документи.

Докторската програма е представена в ясна документация, задаваща устойчиви цели и задачи на образователната и научно-изследователска дейност. Поставени са критерии за постигане на качествени резултати в образователната и научната дейност.

Докторските програми се разработват на базата на становища и мнения на всички целеви групи и институции – преподаватели, потребители на кадри и анализ на търсенето на пазара на труда.

ДП „Растениевъдство“ е съвместима с програмите на ВУ със същата специалност на обучение в страната и чужбина, в ЕС или извън ЕС, което поощрява мобилността на докторантите. Насърчава се тяхната професионална мобилност за извършване на част от дейностите в други институции под ръководството на високо квалифицирани учени и използване на съвременна апаратура и методи.

Разработени са стандарти и е създадена организация за наблюдение и контрол на учебната документация по докторската програма, като всички процедурни действия, касаещи документацията са съобразени с действащата държавна и вътрешноведомствена нормативна уредба.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към докторантите“.

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. В ИРГР са осигурени съвременни форми за подготовка на докторантите и за повишаване на образователната и научно-изследователската им квалификация. При обучението им ще се използват съвременни образователни форми и методи, обучителни технологии и неограничен достъп до лаборатории, библиотека, машинно-тракторен парк, опитни полета, складове и площадки за съхранение и обработка на експерименталния материал, ремонтна работилница, сграден фонд с необходимите за работа кабинети, зали за заседания и семинари, снабдени със съответното оборудване и др. Основна задача при подготовката на докторантите е да могат да придобият опит за представяне на получените резултати от научните им изследвания и да достигат до точни и ясни изводи и заключения. В хода на обучението си те ще придобиват

определени практически умения за приложение на полски и лабораторни методи, за планиране, организиране и провеждане на експерименти и за анализиране и интерпретиране на получените резултати от провежданите изследвания. Като резултат, при приключване на докторантурата, те се изграждат като учени със самостоятелно и новаторско мислене, способни да организират и провеждат научни изследвания.

3.1.2. Обучението ще се провежда чрез съвременни образователни форми и методи, възможности за специализации и мобилност, които ще са разписани в индивидуалния учебен план на докторанта, разработен и утвърден предварително. Зачислените докторанти ще изучават чужд език, компютърна грамотност, опитно дело, биометрия и др. чрез включване в курсове, индивидуално и на самоподготовка. Освен тях ще преминават и други курсове и модули по избор, според спецификата на научната им тематика, които са включени като неделима част от индивидуалния учебен план. Обучението им е свързано с осъществяване на консултации с известни и водещи преподаватели и учени от института, от други университети и научни организации.

3.1.3. В съответствие с Правилника за развитието на академичния състав в ССА на шестмесечие докторантите докладват резултатите от изследователската си дейност пред ръководителя на първичното научно звено и веднъж годишно пред Научния съвет. Оценяването е през цялото време на докторантурата и при докладването на резултатите пред обучаващото звено. Така се постига пълно проследяване на резултатите от учебния и научно-изследователския процес и се прилагат решения за подобряване и подпомагане. Изпълнението на индивидуалния учебен план се контролира от ръководителя на докторанта и от Научния съвет.

3.1.4. При обучението на докторанти в ИРГР се използват ясни, съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията им, регламентирани от Правилника за развитието на академичния състав в ССА. Постиганията им се оценяват през целия период на разработване на дисертационния труд чрез контрол на индивидуалния учебен план, отчетите за изпълнението му и при атестирането. Преценяват се проведеното обучение чрез завършени курсове и положени изпити и преподавателска дейност. Работата на всеки докторант се отчита обстойно веднъж годишно, обсъжда се от първичното научно звено и от Научния съвет, представя се и преценка на научния ръководител. Въз основа на представения отчет докторантите се атестират в края на всяка академична година.

3.1.5. Управителният съвет на ССА е приел правила и е създадена „Комисия за разглеждане на жалбите от докторанти“, към която те могат да се обръщат. Целта е да се гарантират добрите взаимоотношения между докторантите и научния колектив и да се създаде благоприятна среда за създаване и разпространение на знания. Процедурите по постъпване, разглеждане и становище относно жалби и сигнали, междуличностни спорове и други, са регламентирани с нормативни актове.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

Осигурени са съвременни форми за подготовка на докторантите и за повишаване на образователната и научно-изследователската им квалификация. Това позволява докторантите да провеждат изследвания на съвременен ниво и да получават резултати с висока научна стойност.

Обучението на докторантите ще се провежда по приети индивидуални учебни планове, като се акцентира върху индивидуалната форма на обучение при постоянен контрол от научния ръководител и съблюдаване на законовите изисквания.

Изпълняват се всички основни етапи от подготовката на дисертационния труд, а получените резултати се контролират при представяне на отчети на шестмесечие пред ръководителя на първичното научно звено и веднъж годишно пред Научния съвет. Те съдържат научна част и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план.

Развитието на докторантите в обучението ще се оценява чрез полагащите изпити, а тяхната научна и експериментална дейност за съответния етап ще се оценява при годишните им отчети и атестиране.

В ИРГР-Садово са разработени правила за подаване и разглеждане на постъпили жалби от докторанти.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на докторантите“.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1. В ИРГР са разработени актуални процедури и вътрешно нормативни документи, свързани с приема, обучението и защитите на докторанти. Спазват се разпоредбите за обявяване на докторантури и провеждане на конкурсни изпити. Всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторантите са регламентирани в Правилник за развитието на академичния състав в ССА, който е в пълно съответствие с националното законодателство. В него се определят приема и обучението, придобиването на ОНС „Доктор“, отписването, отстраняването, правата и задълженията, дипломирането им. Заявките за обучение по докторската програма се изпращат ежегодно в ССА, която подава заявка за прием и обучение за всяка учебна година, след одобряване от Управителния съвет на ССА. Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от комисия. Методиката за разработване на дисертационния труд се обсъжда и приема в приемащото структурно звено. Докторантът придобива право на защита след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на определените в индивидуалния учебен план изпити и подготвен дисертационен труд.

4.1.2. В ИРГР са създадени много добри условия за включване на докторантите в научно-изследователска дейност. Участието им е регламентирано от националното законодателство, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в ССА. Ръководството на института провежда целенасочена политика за осигуряване на високо ефективна научна дейност и за използване на наличния научен потенциал, за осъществяване на качествени теоретични и научно-приложни изследвания според потребностите и обслужването на практиката.

4.1.3. В ИРГР са осигурени възможности за мобилност на докторанти в други научни организации. Това се осъществява чрез европейската програма Еразъм+ и договори за сътрудничество с други институции и организации. Чрез сайта на ИРГР и на ССА, както и чрез контактите на научни работници с учени от други институти и университети в България и чужбина, докторантите ще се осведомяват за провеждането на научни форуми, свързани с тематиките на различните докторантури. Участието в тези инициативи се стимулира от ръководството на института, научния ръководител и целия научен състав и чрез осигурени разходи за такси, регистрации, командировки и др., предварително заложили във финансовия план на докторанта.

4.1.4. Административното обслужване на докторантите се извършва от ИРГР и Дирекция „Наука, образование и иновации“ към ССА, която осъществява приема на документите на кандидата, изготвя заповеди за провеждане на конкурсни изпити и зачисляване в докторантура, заповеди за провеждане на изпити по индивидуалния план и съхранява досиетата на докторанта. В института съвместно със ССА са изготвени всички нормативни документи за обучението от приема до защита на дисертационните трудове.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В ИРГР-Садово са разработени процедури и вътрешно нормативни документи за обучение на докторанти. Има създадена строга система, която обхваща целия процес за прием, изпълнение на индивидуалните планове и защита на докторските тези.

В ИРГР-Садово са създадени условия за включване на докторантите в научно-изследователска дейност.

В ИРГР-Садово са осигурени възможности за мобилност на докторантите чрез международни, европейски и регионални програми.

Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“.

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитието на институцията.

5.1.1. Обучението на докторанти по ДП „Растениевъдство“ ще се извършва от 1 хабилиотирано лице (доцент) на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма. Нехабилиотираните членове на академичния състав с ОНС „Доктор“ на основен трудов договор, чиято

квалификация е в областта на докторската програма е 3. ИРГР има политика за прогнозиране развитието на академичния състав за поддържане благоприятно съотношение между академични длъжности и млади учени.

5.1.2. Хабилитираните учени в ИРГР са с опит и признание в областта на тяхната специалност. Те ръководят и участват в научни проекти, имат голяма публицитична дейност и цитирания. След 2016 г. броят на научните публикации в български и чужди издания на хабилитирания състав на катедрата е 37, от които 18 в списания с IF и SJR и 19 в неререферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни от международни научни форуми и национални с международно участие. Установени са 49 цитирания и 12 участия в национални и международни научни конференции.

5.1.3. Доказателство за квалификацията и професионалният опит на учените са поканите за участие в научни журита на дисертации и конкурси за заемане на академични длъжности, рецензенти на научни публикации, проекти и отчети по различни програми, лектори на ежегодни открити дни. Безспорно постижение на академичния състав в професионалното направление на докторантурата са създадените нови сортове.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Брой на хабилитираните лица на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 1 доцент. Брой на нехабилитираните членове на академичния състав с ОНС „Доктор“ на основен трудов договор с квалификация в областта на докторската програма - 3.

Хабилитираният научен състав, който ще провежда обучението на докторантите има резултати в научноизследователската дейност по специалността на докторската програма. След 2016 г. - 37 публикации (18 в списания с IF и SJR и 19 в неререферирани списания с научно рецензиране), 49 цитирания и 12 участия в национални и международни научни конференции.

Хабилитираният научен състав има редица успешни изяви по специалността на докторантурата - експертна и консултантска дейност, участия в работни групи на Европейската програма за растителни генетични ресурси, създадени са нови сортове.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“.

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

6.1.1. В ИРГР е изградена необходимата материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на научната специалност: осигуреност на докторанти с работни места – 100%; брой докторанти на едно работно място-1; осигуреност на докторанти с лабораторна площ и научна апаратура за изследователска дейност на един обучаващ – 100 m². Последните години част от лабораториите са реновирани и оборудвани с нова апаратура.

6.1.2. За провеждане на научно-изследователската и научно-приложната си дейност, както и за обучение на докторанти ИРГР разполага с материално-техническа база, която включва: административни сгради с голям брой кабинети; 4 бр. зали за обучение и научни прояви; помещения за информационно обслужване и консултации; компютри – 56 бр., e-mail и интернет; специализирани лаборатории; открити сеитбооборотни площи; опитни площи; вегетационна къща; метеорологичен пункт; работилница по механизация. Докторантите не са ограничени по осигуреността със средства, консумативи и опитни площи съгласно приетите методични планове. На територията на ИРГР се намира метеорологичен пункт и докторантите използват неговите данни. Те се командирова за изпълнение на експерименталната си дейност или за обучение в други Институты и Университети в страната и в чужбина.

6.1.3. Научната библиотека при ИРГР-Садово разполага със 24759 библиотечни единици, от които около 45% са по растениевъдство. На докторантите е осигурена възможност да използват и библиотечния фонд на Централна селскостопанска библиотека, която има сътрудничество с големи световни библиотечни и документационни центрове, университети и други организации. На всеки докторант е предоставен компютър, непрекъснат Internet достъп до информация в мрежата по разработваните проблеми. Без ограничения се ползват информационните системи Agris и CAB Abstracts в библиотеката на АУ-Пловдив. Научните работници и докторантите имат достъп чрез националния абонамент до Web of Science, Science Direct, Scopus и EBSCO.

6.1.4. Научно-изследователската дейност и творческата активност на докторантите се активизира от популяризиране на резултати от научни изследвания и приложна дейност чрез публикации, организиране на изложби, семинари и открити дни и участие в панаири и изложения. Докторантите се информират за научни конференции у нас и в чужбина и разполагат с неограничен по всяко време достъп до Интернет. Те нямат ограничение за публикуване на резултатите от научната дейност в реферирани и рецензирани списания. Ръководството на ИРГР и научният ръководител ги стимулират да публикуват в индексирани списания. Възможности за публикуване на резултатите от научните изследвания докторантите имат в списанията, издавани от ССА; научни трудове на сродни институти от ССА, БАН, АУ-Пловдив, ТУ- Стара Загора, РУ „А. Кънчев“-Русе и др.; научни сборници от проведени национални и международни научни прояви. През периода след 2016 г. (когато ИРГР няма акредитация по научна специалност „Растениевъдство“) са публикувани общо 28 публикации от докторанти, от които 14 в нереферирани издания с научно рецензиране, 10 публикации в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 4 научно-популярни статии.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

Изградена е материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторанти в съответствие със спецификата на научната специалност: осигуреност с работни места–100%; брой докторанти на едно работно място-1; осигуреност на докторанти с лабораторна площ и научна апаратура за изследователска дейност на един обучаващ–100 m².

ИРГР разполага с материално-техническа база: 4 зали за обучение и научни прояви; административни сгради с голям брой кабинети; помещения за информационно обслужване и консултации; компютри – 56 бр., e-mail и интернет; специализирани лаборатории; открити сеитбооборотни площи; опитни площи; вегетационна къща; метеорологичен пункт; работилница по механизация.

Научната библиотека при ИРГР-Садово разполага със 24759 библиотечни единици, от които около 45% са по растениевъдство. На докторантите е осигурена възможност да използват и библиотечния фонд на Централна селскостопанска библиотека, информационните системи Agris и CAB Abstracts в библиотеката на АУ-Пловдив.

В ИРГР-Садово докторантите се стимулират да развиват образователни, изследователски и творчески инициативи. Тяхната научно-изследователска дейност и творческа активност се активизира от популяризиране на резултати от научни изследвания и приложна дейност чрез публикации, организиране на изложби, семинари и открити дни и участие в панаири и изложения.

Стандарт 7. „Управление на информацията“.

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

7.1.1. Обучението по ДП „Растениевъдство“ следва стандартите за осигуряване на качеството, отразени в Система за оценка на качеството на обучение на докторанти. Академичния състав на обучаващото звено поддържа контакти с основните потребители на кадри, а мнението им се взема предвид за подобряване на обучението и реализацията на докторантите. Успеваемостта на докторантите се следи от отчетите, придружавани от писмено становище на научния ръководител. При необходимост се правят препоръки. Информация за успеваемостта на докторанта по отношение на цялостното изпълнение на дейностите от индивидуалния план се получава от процедурите, необходими за придобиване на ОНС „Доктор“ (съгласно Правилника за развитието на академичния състав в ССА). Докторантите пряко участват във всяко заседание на Научния отдел и имат възможност да изкажат своите предложения и мнения за обучението и свързаната с това учебна документация. Анкети за удовлетвореност не се правят, защото докторантите са малък брой и се взема предвид академичното им израстване и желанието им да останат на работа в ИРГР. Актуалните научно-приложни цели и задачи и прилаганите новаторски практики при интерпретиране на данни и анализиране на резултати се доказват чрез цитиранията на публикациите на учените и на докторантите. През периода след 2016 г. (когато ИРГР няма акредитация по научна специалност „Растениевъдство“) цитиранията на

публикациите на обучаваните докторанти са 20, от които 17 в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни и 3 цитирания в нерепубликаторски издания с научно рецензиране. Установена практика в ИРГР е да се организира среща между докторанта, научния ръководител, ръководителя на първичното научно звено и научния секретар непосредствено след зачисляване, на която той се информира за наличните учебни ресурси, организацията на работа по извеждане на полските експерименти и лабораторни анализи. Всеки един от защитилите докторанти е намерил професионална реализация в областта на своите компетенции и продължава научната си кариера.

7.1.2. Обсъждат се възникнали проблеми в обучението на докторантите и се гласуват коригиращи мерки за осъществяването им. Всички проведени Научни съвети на научния отдел се протоколират и се следи за изпълнение на взетите решения, както и за промени в документацията на докторските програми. Научния съвет към ССА приема докладите за изпълнение на направени препоръки при програмна акредитация на професионални направления и докторски програми.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

Обучението по докторската програма стриктно следва стандартите от Система за оценка на качеството на обучение на докторанти. Успеваемостта на докторантите се следи от отчетите, които представят пред първичното научно звено. Докторантите продължават научната си кариера в ИРГР.

Периодични анализи на провеждането на политиката за управление на качеството на образователния процес при обучението на докторантите се извършват на ниво първично научно звено и Научен съвет.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“:

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

8.1.1. ИРГР-Садово осигурява устойчива среда за публикуване на различни видове информация и документация, свързана с докторска програма „Растениевъдство“. Конкурсите за кандидатстване се обявяват публично на сайта на Института, на сайта на ССА и в Държавен вестник. На сайта са публикувани и редица нормативни документи, касаещи обучението на докторантите. Информация за провеждане на форуми, курсове за обучение, програми за мобилности, семинари, работни срещи и други се публикува на сайта на ССА.

8.1.2. Докторантите могат да се възползват от международната програма Еразъм+. Право на участие имат тези в редовна и задочна форма на обучение. Те могат да участват в програмата COST. Информация за програмите е достъпна на сайта на ССА.

8.1.3. Иновационните и по-значими резултати от научните изследвания на докторантите намират подходящо представяне чрез публикуването им в реномирани научни списания и участия в престижни научни форуми у нас и в чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

ИРГР-Садово осигурява устойчива среда за публикуване на различни видове информация и документация, свързана с докторска програма „Растениевъдство“. Конкурсите за кандидатстване се обявяват публично на сайта на Института, на сайта на ССА и в Държавен вестник.

Докторантите могат да се възползват от международната програма Еразъм+ и програмата COST.

Иновационните и по-значими резултати от научните изследвания на докторантите ще се публикуват в реномирани научни списания.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“:

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, преглед и актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1. При създаване на докторските програми се обръща особено внимание на разработване на приоритетни направления и развитие на научните изследвания; качество и надеждност на произвежданите научни продукти;

привличане и задържане на млади и талантиливи учени и създаване на иновационен потенциал; постоянно усъвършенстване на научната и изследователска инфраструктура; участие в текущите рамкови програми на ЕС, Програмата за конкурентоспособност и иновации, Структурните фондове, Обучение през целия живот, и др.; разпространение на съвременни знания, внедряване на научните постижения – сортове, технологии; ефективно съвместно обучение на докторанти на базата на сътрудничество между научните институти, университети и бизнеса. Докторската програма подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване. Актуализацията е съобразена с развитието и усъвършенстването на методологията при научните изследвания, както и с нуждите на практиката. Текущият мониторинг гарантира, че предлаганото обучение е актуално и е предпоставка за успешна реализация. За ефективността на мерките по обновяване на методите и обхвата на обучение може да се съди по това, че след защита на дисертация, успешно участват в процедури по академично изравняване.

9.1.2. За повишаване ефективността на докторската програма, академичният състав на ИРГР полага усилия и извършва дейности в следните направления: търсене на нови и актуални научни теми; създаване на нови и поддържане на съществуващите контакти с национални и чуждестранни научни институции, за разширяване на възможностите за мобилност и за развитие на научните изследвания; популяризиране постиженията на докторантите. Осъвременяването на съдържанието на учебната и научноизследователската дейност се инициира по предложение на докторантите и техните научни ръководители, внасят се за разглеждане и се утвърждават от Научен съвет на научния отдел. Ръководството на ИРГР създава условия и осигурява материална база за безпрепятствено реализиране на дейностите, заложи в индивидуалните планове на докторантите. Периодичното обновяване на действащата документация, свързана с приема и обучението на докторанти се инициира и от Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

Докторската програма подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване. Актуализацията е съобразена с развитието на методологията при научните изследвания и с нуждите на практиката. Текущият мониторинг на докторска програма „Растениевъдство“ гарантира, че предлаганото обучение е актуално и е предпоставка за успешна реализация.

За повишаване ефективността на докторската програма, академичният състав на ИРГР полага усилия и извършва дейности в следните основни направления: търсене на нови и актуални научни тематики; създаване на нови и поддържане на съществуващите контакти с национални и чуждестранни научни институции, за разширяване на възможностите за мобилност и за развитие на научните изследвания; популяризиране постиженията на докторантите по специалността.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“:

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1.1. ИРГР-Садово преминава периодично външно оценяване от НАОА на РБългария. Последната процедура за акредитация на докторска програма „Растениевъдство“ е открита на заседание на ПКАНВМ през 2009 г. по искане на Председателя на ССА. С решение на ПКАНВМ към НАОА (Писмо № 876 на НАОА от 30.07.2010 г.) на основание обща оценка – много добра, със срок на валидност шест години на ИРГР се дава програмна акредитация на обучение за ОНС „Доктор“ по научна специалност “Растениевъдство” в съответствие с чл.80 (2) от ЗВО. След изтичането ѝ не са подавани документи за откриване на нова процедура.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

Основната форма на външно оценяване на качеството на провежданото обучение се извършва от НАОА.

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕРКАТА

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ

СИЛНИ СТРАНИ (+)	СЛАБИ СТРАНИ (-)
<p>Докторската програма е разработена съгласно Националното законодателство и Правилника за устройството, дейността и управлението на ИРГР-Садово. Целите и задачите на докторската програма са определени в нейната Квалификационна характеристика.</p> <p>В ИРГР-Садово има изготвени и оповестени методически стандарти и процедури за разработване, одобряване, поддържане и обновяване на учебната документация за ОНС „Доктор“. Методологията, която се използва за изготвянето на ДП „Растениевъдство“ е подробно разработена, научно обоснована и в съответствие с актуалните нормативни документи.</p> <p>Докторантите ще се обучават чрез съвременни образователни форми и методи в съответствие с новите тенденции в развитието на науката.</p> <p>Развитието на докторантите в обучението ще се оценява чрез полагащите изпити, а тяхната научна и експериментална дейност за съответния етап ще се оценява при годишните им отчети и атестирането.</p> <p>Обучението на докторанти ще се извършва от 1 хабилитирано лице (доцент) на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма. Нехабилитираните членове на академичния състав с ОНС „Доктор“ на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма е 3.</p> <p>ИРГР-Садово разполага с материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма.</p>	<p>Обучаващото звено разполага с 1 хабилитирано лице (доцент) на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма. Доразвиване и усъвършенстване на наличната материална база.</p>

ВЪНШНИ ФАКТОРИ

ВЪЗМОЖНОСТИ (+)	ЗАПЛАХИ (-)
<p>ДП „Растениевъдство“ е съвместима с програмите на ВУ със същата специалност на обучение в страната и чужбина, в ЕС или извън ЕС, което поощрява мобилността на докторантите. Насърчава се тяхната професионална мобилност за извършване на част от дейностите в други институции под ръководството на високо квалифицирани учени и използване на съвременна апаратура и методи.</p> <p>В ИРГР-Садово докторантите се стимулират да развиват образователни, изследователски и творчески инициативи. Научно-изследователската дейност и творческата активност на докторантите се активизира от популяризиране на резултати от научни изследвания и приложна дейност чрез публикации, организиране на изложби, семинари и открити дни и участие в панаири и изложения.</p> <p>Основната форма на външно одитиране на качеството на провежданото обучение по докторската програма са процедурите на акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол, извършвани периодично от НАОА.</p>	<p>Осигуряване на нови докторанти и асистенти за следващия акредитационен период.</p> <p>Недостатъчен външен мониторинг и оценяване, които да установят ефективността на Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторантите.</p>

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, ПКАНВМ предлага на Акредитационния съвет на НАОА да даде програмна акредитация на докторска програма „Растениевъдство“ от професионално направление 6.1. Растениевъдство, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина в Институт по растителни генетични ресурси „Константин Малков“ – гр. Садово към ССА.

5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

---

1. Ръководството на ИРГР-Садово да съдейства за нарастване дела на хабилитираните преподаватели по докторска програма „Растениевъдство“.

Срок: постоянен

2. Ръководството на ИРГР-Садово да предприеме необходимите мерки за прием на докторанти по докторска програма „Растениевъдство“.

Срок: постоянен

3. Ръководството на ИРГР-Садово да засили мониторинга и оценяването за установяване ефективността на Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторантите.

Срок: постоянен

Председател на ПКАНВМ:

(проф. дн Т. Кертиков)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици

Академичен състав с квалификация и компетентност на ОТД в ИРГР–Садово

№	Име	Доктор по	Професор/ Доцент по	Научна компетентност по „Растениевъдство“
1	Доц. д-р Станислав Стаматов	Растениевъдство	6.1. Растениевъдство	Растениевъдство. Технологии в растениевъдството. Биологични основи на растениевъдството
<i>Нехабилитирани</i>				
3	Гл. ас. д-р Елисавета Василева	Растениевъдство	6.1. Растениевъдство	Растениевъдство. Технологии в растениевъдството
4	Гл. ас. д-р инж. Мария Събева	Растениевъдство	6.1. Растениевъдство	Растениевъдство
5	Гл. ас. д-р Иван Алексиев	Растениевъдство	6.1. Растениевъдство	Растениевъдство. Технологии в растениевъдството